

Nr 18.

Ankom till Riksdagens kansli den 18 april 1912 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående afskrifning af viss del utaf domkapitlets i Skara skuld till riksgäldskontoret.

I en till Riksdagen den 15 mars innevarande år aflåten, till bankoutskottet remitterad proposition, nr 82, har Kungl. Maj:t, under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen medgifva, att å den skuld, hvari domkyrkan i Skara den 1 januari 1912 häftar till riksgäldskontoret för lån till fullbordande af domkyrkans restaurering, må under det af departementschefen i statsrådsprotokollet angifna villkoret afskrifvas ett belopp af högst 27,000 kronor, med iakttagande därvid, att annuiteten å den del af lånet, som återstår efter afskrifningen, utgår med sådant belopp, att lånet blir i sin helhet återbetaladt senast inom samma tid, som med tillämpning af nu gällande betalningsvillkor är afsedd, eller år 1935.

Till ofvannämnda statsrådsprotokoll har departementschefen i ärendet anført följande.

»I underdånig skrifvelse den 14 november 1906 anmälde domkapitlet i Skara, att de rum uti högre allmänna läroverkets i Skara bibliotekshus, hvilka af domkyrkan förhyrdes för domkapitlets sessioner, expedition och arkiv, från och med hösten 1907 icke vidare finge för detta ändamål disponeras, på grund hvaraf domkapitlet anhöll, bland annat, att Kungl. Maj:t täcktes bereda erforderligt anslag för uppförandet af en byggnad till ofvannämnda ändamål å den domkyrkan tillhöriga tomten n:r 19 i Skara, ifall densamma befunnes därtill lämplig, eller å annan för anvisade medel inköpt tomt. Genom nådigt bref den 15 mars 1907 förklarade Kungl. Maj:t denna framställning icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 8 saml. 16 häft. (Nr 18.)

I underdånig skrifvelse den 22 september 1909 har domkapitlet hos Kungl. Maj:t gjort förnyad framställning i samma ämne.»

Beträffande sistnämnda framställning samt ett i densamma omförmäldt förslag till stat för Skara domkyrka, tillåter sig utskottet hänvisa till ofvannämnda utdrag af statsrådsprotokollet.

På grund af särskilda nådiga remisser hade sedermera öfverintendentsämbetet och riksarkivarien inkommit med respektive den 15 mars och den 30 maj 1910 dagtecknade underdåniga utlåtanden i ämnet, i fråga om hvilka utskottet likaledes får hänvisa till statsrådsprotokollet.

Departementschefen fortsätter härefter:

Riksgälds-
fullmäktige.

»Efter det fullmäktige i riksgäldskontoret lämnats tillfälle att inkomma med underdånigt yttrande i ärendet, afgåfvo fullmäktige den 16 juni 1910 sådant yttrande och anförde därvid:

Beträffande det lån å ursprungligen 40,000 kronor, som enligt beslut af 1892 års Riksdag från riksgäldskontoret utlämnats till Skara domkapitel för fullbordande af restaureringsarbetet å Skara domkyrka, hade domkapitlet i sin underdåniga framställning redogjort för de villkor, som blifvit bestämda för förräntning och återbetalning af detta lån, äfvensom meddelat, att af lånet återstode vid 1908 års slut oguldna 32,039 kronor 17 öre. Fullmäktige finge upplysa, att genom den senaste annuitetslikviden, erlagd den 16 december 1909, lånet nu minskats till ett kapital af 31,327 kronor 86 öre jämte därå från nämnda dag upplupen ränta efter 4 procent. Domkapitlets förevarande framställning ginge ut på, att staten för att möjliggöra uppförandet af ett nytt domkapitelshus skulle antingen för ändamålet anvisa ett anslag utan återbetalningsskyldighet eller ock medgifva afskrifning å domkyrkans skuld till riksgäldskontoret. Af dessa alternativ vore enligt fullmäktiges mening det senare otvifvelaktigt att föredraga, och ansåge sig fullmäktige därför, under förutsättning att omständigheterna befunnas påkalla, att staten i förevarande fall trädde emellan, böra förorda, att detta måtte ske på sådant sätt, att det belopp, som för ändamålet ansåges nödigt, afskrefves å domkyrkans ifrågavarande skuld. För den del af lånet, som där-efter kunde komma att återstå, syntes annuiteten lämpligen böra bestämmas till sådant belopp, att lånet i sin helhet blefve återbetaldt inom samma tid, som med tillämpningen af nu gällande betalningsvillkor vore afsedd, nämligen år 1935.

Slutligen har statskontoret uti infordradt, den 1 mars 1911 dagtecknad utlåtande förklarat sig för sin del biträda den mening, som i ärendet uttalats af fullmäktige i riksgäldskontoret.

Departements-
chefen.

Af hvad i ärendet sålunda förekommit synes mig framgå, att frågan om nya ämbets- och arkivlokaler för domkapitlet i Skara kräver sin snara lösning. De för närvarande af domkapitlet använda lokalerna äro uppenbarligen för sitt ändamål synnerligen olämpliga. Annan tjänlig lokal lär icke heller vara att tillgå i staden. Någon öfverflyttning af domkapitlets arkivalier till landsarkiv torde, såsom riksarkivariens yttrande i ämnet utvisar, icke lämpligen böra ske, hvadan minskning af domkapitlets

behof af utrymme för arkivet ej är att förvänta. Vid sådant förhållande synes icke någon annan utväg stå till buds än uppförande af ett nytt domkapitelshus. Den i ämnet förebragta utredningen gifver emellertid vid handen, att domkapitlets egna tillgångar ej ensamt förslå till en dylik nybyggnad. Att betunga domkyrkoförsamlingen och eventuellt stiftets öfriga församlingar med kostnader i det angifna syftet synes ej rimligtvis kunna ifrågasättas. Under sådana omständigheter torde ingen annan utväg finnas, än att staten träder hjälpande emellan. Visserligen åligger det icke i allmänhet staten att sörja för domkapitlets förseende med lokaler. Men dels hafva, enligt särskilda nådiga beslut, af anslaget till domkapitlets expeditioner anvisats till domkapitlet i Visby 600 kronor årligen för hyra af expeditionslokal och till domkapitlet i Luleå högst 1,500 kronor årligen till hyra för sessions- och expeditionslokal samt bostad för vaktmästare, och dels saknas icke exempel på att undantagsvis ett direkt byggnadsanslag i sådant afseende anvisats af allmänna medel, när tillgång på annat sätt ej kunnat beredas. Riksdagen har sålunda år 1907 efter framställning af Kungl. Maj:t anvisat ett belopp af 15,000 kronor till anordnande af arkivlokal i domkapitelshuset i Västerås samt till nämnda byggnads istandsättande.

Mot det af arkitekten Grut på öfverintendentsämbetets föranstaltande upprättade och af domkapitlet för dess del godkända kostnadsförslaget, slutande på 40,000 kronor för arkiv- och domkapitelshus och ett till 7,000 kronor afrundadt belopp för flyttning af uthusen, har jag intet att erinra.

Då det härefter gällt att undersöka, huru stort tillskott af statsmedel må erfordras för att domkapitlets byggnadsplaner skola kunna förverkligas, har jag, med ledning af uppgifter i Riksdagens revisorers berättelser öfver statsverkets tillstånd m. m., låtit uppgöra följande tablå öfver domkyrkans ekonomi under nedannämnda år:

1907.

Balans från år 1906: tillgångar.....	kronor	1,634: 36	Skuld	kronor	36,805: 11
Uppbörd	»	6,278: 08	Utgifter.....	»	4,213: 75
Balans till år 1908: skuld	»	36,126: 47	Tillgångar...	»	3,020: 05
<hr/>			<hr/>		
Kronor 44,038: 91			Kronor 44,038: 91		

1908.

Balans från år 1907: tillgångar.....	kronor	3,020: 05	Skuld	kronor	36,126: 47
Uppbörd	»	11,185: 22	Utgifter.....	»	4,608: 78
Balans till år 1909: skuld	»	35,297: 50	Tillgångar..	»	8,767: 52
<hr/>			<hr/>		
Kronor 49,502: 77			Kronor 49,502: 77		

1909.

Balans från år 1908: tillgångar.....	kronor	8,767: 52	Skuld	kronor	35,297: 50
Uppbörd	»	6,645: 87	Utgifter.....	»	4,151: 80
Balans till år 1910: skuld	»	34,444: 52	Tillgångar..	»	10,408: 61
<hr/>			<hr/>		
Kronor 49,857: 91			Kronor 49,857: 91		

1910.

Balans från år 1909: tillgångar.....	kronor	10,408: 61	Skuld	kronor	34,444: 52
Uppbörd	»	6,635: 20	Utgifter.....	»	4,732: 93
Balans till år 1911: skuld	»	33,531: 60	Tillgångar..	»	11,397: 96
<hr/>			<hr/>		
Kronor 50,575: 41			Kronor 50,575: 41		

Af denna tablå framgår visserligen, att ställningen under de år tablåen omfattar ej oväsentligt förbättrats, ity att domkyrkans skuld utöfver tillgångarna, som i början af år 1907 utgjorde 35,170 kronor 75 öre, i slutet af år 1910 nedgått till 22,133 kronor 64 öre, men då enligt mig från domkapitlet tillhandakommen uppgift domkyrkan från och med början af år 1909 betalar i årlig hyra för den nu af domkapitlet disponerade lokalen ett belopp af 600 kronor samt en reparation af domkyrkokotaket för ett belopp mellan 7,000 och 8,000 kronor synes vara omedelbart förestående, har jag ej vågat ifrågasätta någon ändring i domkapitlets beräkningar, enligt hvilka domkyrkan med sina disponibla tillgångar icke synes kunna förränta och amortera ytterligare lån till större belopp än omkring 20,000 kronor. För att domkapitlets byggnadsplaner må kunna förverkligas, erfordras således ett tillskott af statsmedel å 27,000 kronor.

I fråga om sättet för beredande af nödigt tillskott har domkapitlet hemställt, att detsamma måtte utgå antingen i form af ett direkt anslag eller också medelst afskrifning af återstoden utaf den skuld, hvari domkyrkan häftar till riksgäldskontoret för det af 1892 års Riksdag på riksgäldskontoret anvisade lånet å 40,000 kronor till fullbordande af domkyrkans restaurering, hvarå enligt mig tillhandakommen uppgift vid utgången af år 1911 återstod ännu ett kapitalbelopp af 29,785 kronor 67 öre. I likhet med fullmäktige anser jag, att den senare utvägen är att föredraga. Afskrifning bör dock icke äga rum till större belopp, än som motsvarar den del af ifrågavarande byggnadskostnader, som domkyrkan ej själf förmår gälda. Fullmäktiges förslag i fråga om återbetalningen af den del af lånet, hvilken efter en eventuell afskrifning kommer att återstå, synes mig lämpligt, och torde vid medgifvandet till afskrifningen tillika böra fästas det villkoret, att, om ej det nya domkapitelshuset med tillhörande uthusbyggnader inom viss tid, som lämpligen torde kunna bestämmas till fyra år, räknadt från den 1 januari 1912, är uppfördt och

fullt färdigt i enlighet med af Kungl. Maj:t fastställda ritningar, medgifvandet till afskrifningen är förfallet.»

Utskottet, som icke har något att erinra mot förevarande framställning, får, med tillstyrkande af bifall till Kungl. Maj:ts proposition, hemställa,

att Riksdagen må medgifva, att å den skuld, hvori domkyrkan i Skara den 1 januari 1912 häftar till riksgäldskontoret för lån till fullbordande af domkyrkans restaurering, må afskrifvas ett belopp af högst 27,000 kronor, med iakttagande därvid, att annuiteten å den del af lånet, som återstår efter afskrifningen, utgår med sådant belopp, att lånet blir i sin helhet återbetaldt senast inom samma tid, som med tillämpning af nu gällande betalningsvillkor är afsedd, eller år 1935, dock att, om ej det nya domkapitelshuset med tillhörande uthusbyggnader inom fyra år, räknadt från den 1 januari 1912, är uppfördt och fullt färdigt i enlighet med af Kungl. Maj:t fastställda ritningar, medgifvandet till afskrifningen är förfallet.

Stockholm den 18 april 1912.

På bankoutskottets vägnar:

I. VON STAPELMOHR.
